

Filosofisch café De Verdieping 10 jaar 2011-2021

Vrijdag 29 oktober 2021

Mening: eerst vormen, dan uiten

Over kritisch denken, polarisatie en publieke opinie

Daan Roovers

Filosoof, docent UvA en Erasmus Universiteit, programmamaker, publicist, spreker, trainer en voormalig Denker des Vaderlands

Aan meningen geen gebrek vandaag de dag. En bang om ze te uiten zijn we ook niet. Toch schort het volgens Daan Roovers, voormalig Denker des Vaderlands, aan een vruchtbaar publiek debat. We richten ons te veel op **meningsuiting** en te weinig op **meningsvorming**. Bovendien is er te veel aandacht voor extreme opvattingen, terwijl de meeste mensen er behoorlijk gematigde opvattingen op nahouden. Kom en leer waarom juist de gematigde stem van belang is in het publieke debat.

Meningen zijn privé-uitingen geworden, die we als heilig beschouwen. Daar mag niemand aankomen. **Kritisch denken** zien we nu als ingaan tegen een autoriteit: de politiek, de wetenschap of de coronamaatregelen. Maar kritisch denken werd in de tijd van de Bildung (19de eeuw) gekoesterd als kritisch zijn op je eigen denkbeelden, namelijk inzien waar je eigen ideeën vandaan komen, die durven betwijfelen en je eigen standpunt overstijgen. Tegenwoordig is kritisch zijn in de eerste plaats kritisch zijn op anderen: #ikdoenietmeer mee of #hugodejongemoetweg. Als de vrijheid van meningsuiting wordt opgevat als een recht op zelfexpressie, verdwijnt het publieke en politieke karakter ervan.

Volgens Roovers ontstaan meningen pas in interactie. We zouden daarom minstens zoveel waarde moeten hechten aan **meningsvorming** als aan **meningsuiting**. En dan blijken we vaak een stuk gematigder. Het hedendaagse publieke debat is daar niet op ingericht. Op (sociale) media voeren extremen de boventoon en ook aan talkshowtafels schuiven vooral de uitersten aan. Hoe te zorgen dat het (digitale) plein weer van iedereen wordt en ook de gematigde stem wordt gehoord?

Daan Roovers is geïnteresseerd in hoe opinievorming werkt en hoe we écht publiek kunnen leren denken. Publiek denken is niet gericht op wat ons onderscheidt van elkaar, maar op onze gezamenlijkheid. In haar onderzoek naar hoe een dergelijk *publiek denken* eruit zou kunnen zien, gaat ze te rade bij de Duitse filosoof Immanuel Kant, die het belang benadrukte van het "publiek gebruik van de rede." Volgens Kant is het belangrijk dat we de rest van de wereld in ons denken betrekken en dat we zélf leren denken en ons niet verschuilen achter autoriteiten.

PODIUM ZUIDHAEGE – HP Keuningzaal (begane grond), Zuidhaege 2, Assen

19:30 - 22.00 uur - inloop vanaf 19.00 uur; nazit tot 22:30 uur

Entree 10 euro; jongeren 5 euro

Informatie en aanmelding: www.deverdieping-assen.nl; deverdieping2011@gmail.com

'Ruimte creëren in je hoofd om hetzelfde anders te zien', zo definieert Daan Roovers (1970) filosofie meestal. 'Onze samenleving stelt hoge eisen aan mensen, en het is daarom van belang om te investeren in individuele en collectieve denkkraft. Ik laat me inspireren door de ideeën uit de filosofie om de wereld van nu, onze plaats daarin en ons persoonlijke leven beter te begrijpen'. Ze doet dat als docent (Universiteit van Amsterdam, Erasmus Universiteit Rotterdam), als programmamaker (Rode Hoed, omroep Human), als schrijver van essays en opiniestukken, en als spreker en trainer. Van april 2019 – april 2021 vervulde ze twee jaar lang de functie van Denker des Vaderlands.

Na haar studies filosofie en geneeskunde heeft ze zich vrijwel volledig gewijd aan het toegankelijk maken van filosofische inzichten voor een breed publiek. Tot september 2015 was ze hoofdredacteur van *Filosofie Magazine*. Vanuit die positie heeft ze vele nieuwe projecten (mede)ontwikkeld, waaronder de Nacht van de Filosofie, Stand-up Philosophy, en de G8 van de Filosofie. Deze journalistieke doorvertaling van de grootste denkers en hun belangrijkste ideeën vormt de basis van de publieksfilosofie, die volgens Roovers vrijwel nergens zo succesvol is als in Nederland. Daarnaast doet ze academisch onderzoek naar de ontwikkeling van het begrip publieke opinie. Boeken van en over Roovers onder meer: "Kleine geschiedenis van de filosofie" (2010- samen met René Gudde), en 'Mensen maken *Opvoeden in een tijd waarin niets meer zeker is*' (2019). En over Daan: "Wij zijn de politiek *Het denken van Daan Roovers*" (2019 –Marc van Dijk). [Meer informatie](#)